

Beslutsunderlag L
Styrelsen 2019-02-18
Diarienummer 0013/19

Handläggare: Catrine Norrgård, filialchef
Telefon: 031 368 03 50
E-post: catrine.norrgard@gshab.goteborg.se

Årsrapport 2018 i enlighet med Göteborgs Stads Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning 2018 - avseende Gothenburg European Office

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Årsrapport 2018, enligt Göteborgs Stads Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning, avseende Gothenburg European Office, antecknas.
2. Årsrapporten översänds till kommunstyrelsen som information.

Sammanfattning

Den årliga handlingsplanen för intresse- och omvärldsbevakning beskriver hur Gothenburg European Office (GEO) ska arbeta för att uppnå den av kommunstyrelsen beslutade inriktningen på stadens internationella omvärlds- och intressebevakning (dnr 1142/14). Handlingsplanen utgjorde en del av GEO:s verksamhetsplan 2018.

Enligt handlingsplanen ska GEO rapportera sina aktiviteter halvårsvis till Stadshus AB:s styrelse, varpå kommunstyrelsen informeras. Årsrapporten beskriver vad som skett inom ramen för handlingsplanen under januari-december 2018 med två exempel, dricksvattendirektivet och sammanhållningspolitiken, samt en översiktstabell med samtliga processer. I bilagan har GEO beskrivit samtliga aktuella ärenden i en samling faktablad.

Ekonomiska konsekvenser

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Barnperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Under året har flera lagstiftningsprocesser som rört miljö, energi och klimat stått på agendan i Bryssel, bland annat dricksvattensdirektivet, direktivet om förnybarenergi, direktivet om energieffektivisering och direktivet om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon.

Omvärldsperspektivet

Det är viktigt att staden i ett tidigt skede tar in information och arbetar med att påverka utformningen av olika lagstiftningsprocesser samt finansieringsmöjligheter till utvecklingsprojekt i Bryssel. GEO representerar Göteborgs intressen gentemot EU:s institutioner och övriga organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa och har under 2018 arbetat aktivt med lagstiftningsförslag och finansieringsmöjligheter som direkt eller indirekt berör Göteborg eller är av relevans för sådana städer som Göteborg.

Det är väsentligt att arbetet sker med kontinuitet utifrån ett långsiktigt perspektiv i samarbete mellan stadens olika enheter samt externa parter. Ju mer man är aktiv i Bryssel, desto större utdelning får man genom kontaktnät och profilering. GEO har utöver påverkan bidragit med anpassad information från Bryssel till Göteborgs Stads förvaltningar och bolag, vilket lett till att verksamheterna får en bättre överblick för verksamheten viktiga förändringar i lagstiftning från EU-nivån.

Bilagor

1. Årsrapport 2018 enligt Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning
2. Faktablad tillhörande årsrapport 2018 för handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning

Ärendet

För att säkerställa att GEO arbetar med för staden relevanta frågor tas en övergripande årlig handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning fram av GEO i samråd med stadsledningskontoret och ett Advisory Board med representanter för förvaltningar, bolag samt Johanneberg Science Park, Lindholmen Science Park och Chalmers tekniska högskola. GEO rapporterar enligt handlingsplanen halvårsvis och en sammanfattning av arbetet görs i slutet av varje år.

Beskrivning av ärendet

Den årliga handlingsplanen för omvärlds- och intressebevakning utgår från kommunstyrelsens beslut om inriktningen på stadens internationella omvärlds- och intressebevakning (dnr 1142/14) och en bedömning av vilka politiska processer inom EU som är viktiga för Göteborgs stad att följa under året. Stadshus styrelse antecknade ärendet Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning den 18 december 2017 och överlämnade ärendet till kommunstyrelsen, som behandlade ärendet på sitt sammanträde 7 mars 2018. År 2018 gick ärendet för första gången till beslut i kommunfullmäktige som antog handlingsplanen 22 mars 2018.

Halvårsrapporten antecknades av styrelsen vid sammanträdet den 1 oktober 2018.

Bedömning av Stadshus VD

Stadshus vd bedömer att Gothenburg European Office har levererat inom ramen för Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning 2018. Göteborgs Stads arbete i Bryssel genom GEO är beroende av att positioner bereds av stadsledningskontorets tjänstemän för beslut i kommunstyrelsen.

Mot bakgrund av det arbete som Stadshus och stadsledningskontoret genomfört avseende process och ansvar för framtagande av Handlingsplan kommer beslut om Handlingsplan för 2019 att tas av kommunstyrelsen och inte av Stadshus styrelse. Däremot kommer information att lämnas till Stadshus styrelse när kommunstyrelsen har fattat beslut rörande Handlingsplanen.

Stefan Söderlund

VD, Göteborgs Stadshus AB

Årsrapport 2018

Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning 2018

Handlingsplanens syfte

Handlingsplanen beskriver hur Göteborg på årsbasis ska arbeta för att uppnå den av Kommunstyrelsen beslutade inriktningen på stadens internationella omvärlds- och intressebevakning (dnr 1142/14).

Syftet med omvärlds- och intressebevakningen är att stödja beslutsprocesser och möjliggöra påverkan av olika policyfrågor som är av intresse för staden. Av denna anledning är det viktigt att staden i ett tidigt skede tar in information och arbetar med att påverka utformningen av olika lagstiftnings- och policyprocesser samt finansieringsmöjligheter till utvecklingsprojekt. Det är väsentligt att omvärldsbevakningsarbetet sker med kontinuitet utifrån ett långsiktigt perspektiv i samarbete mellan stadens olika enheter samt externa parter.

I inriktningsbeslut för perioden 2015–2018, har Kommunstyrelsen beslutat att arbetet ska ske utifrån tre övergripande bevakningsområden:

1. Miljö, klimat och energi
2. Sociala frågor och folkhälsa
3. Transport och infrastruktur

Utifrån inriktningsbeslutet gjordes en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom EU som är viktiga för Göteborgs stad att följa under 2018. Bedömningen har gjorts utifrån pågående processer och EU-kommissionens arbetsprogram för 2018.

Uppföljning och utvärdering

Enligt handlingsplanen ska en årsrapport tas fram för att följa upp de aktiviteter som skett under året. I nedanstående tabell beskrivs kortfattat vilka aktiviteter som skett under varje prioriterat område. I några fall har inga eller få aktiviteter skett. Detta beror i vissa fall på att initiativet att kommissionen valt att omprioritera och därmed senarelägger ett initiativ, alternativt att Staden av olika anledningar valt att omprioritera sitt arbete. Nedan beskrivs också mer utförligt påverkansarbetet med några av de frågor som omfattas av handlingsplanen.

Som en del i arbetet med att informera om de initiativ och lagförslag som prioriterats i handlingsplanen har ett antal faktablad tagits fram. Faktabladen beskriver kort och översiktligt initiativet eller lagförslaget samt var i beslutsprocessen förslaget ligger. Faktabladen återfinns i bilagan.

Axplock av påverkansaktiviteter

Dricksvattendirektivet

I februari 2018 presenterade kommissionen ett förslag till en omarbetning av dricksvattendirektivet. Förslaget innehåller bland annat uppdaterade kvalitetsparametrar för dricksvatten, införande av en riskbaserad inriktning i direktivet, ökad transparens, och åtgärder när det gäller material i kontakt med dricksvatten. Förslaget är också ett svar på medborgarinitiativet Right2Water. Medborgarinitiativet strävar efter att alla EU-medborgare ska ha tillgång till rent dricksvatten och sanitet. Därav innehåller förslaget också åtgärder för att öka tillgången på dricksvatten.

Kretslopp och vatten (KoV) och Miljöförvaltningen svarade på Livsmedelsverkets remiss om omarbetningen av dricksvattendirektivet. I svaren uttryckte man bland annat en oro för förslagets

förändringar runt de artiklar som berör material i kontakt med dricksvatten, och kring ansvarsfördelningen av de nya kontroller som införs.

För att ge en politiskt förankrad ram för det fortsatta påverkansarbetet togs ett tjänsteutlåtande (TU 0708/18) fram med Stadens position i frågan. Positionen, som antogs av Kommunstyrelsen i april, baserar sig på de två remissvaren. Tillsammans med tjänstemännen på KoV tog GEO sedan fram konkreta ändringsförslag på ett urval av de artiklar som ingår i förslaget. I detta arbete har GEO också samarbetat med en lång rad andra aktörer, t.ex. SKL. Ändringsförslagen har bland annat kommunicerats till parlamentariker i Europaparlamentets miljöutskott.

Samarbetet med Eurocities inleddes på ett tidigt stadium. GEO och KoV tillsammans med Eurocities sekretariat hjälptes åt att analysera förslaget och dess eventuella påverkan på städer. Samarbetet fortsatte också under framskrivandet av ändringsförslag, vilket ledde till att Göteborgs synpunkter fick stort utrymme både i Eurocities position och ändringsförslag. Som ett resultat av samarbetet blev staden också inbjuden att företräda nätverket under ett konsultationsevent som europaparlamentariker Michel Dantin arrangerade. Dantin är Europaparlamentets föredragande för frågan, dvs den person som leder förhandlingarna för Europaparlamentets räkning. Under arrangemanget talade Miljö- och klimatanvändens ordförande Helena Norin.

I oktober röstade Europaparlamentet igenom sitt förhandlingsmandat för de fortsatta förhandlingarna med rådet. Det mesta överensstämmer med positionen som Göteborgs stad har drivit. I rådet har processen gått väldigt långsamt framåt. Det är därför rätt osannolikt att förhandlingarna hinner slutföras innan europaparlamentsvalet, och därmed förskjuts den fortsatta processen till hösten 2019.

Sammanhållningspolitiken 2021-2027

År 2021 inleds EU:s nya programperiod. Med anledning av detta presenterade kommissionen i maj sitt förslag till den nya långtidsbudgeten och sitt förslag till den kommande sammanhållningspolitiken (SHP). Några av nyheterna i förslagen till SHP är att urbana frågor specifikt kommer att prioriteras inom ramen för *Europeiska utvecklingsfonden* (ERUF). Sex procent av fondens medel öronmärks för investeringar i hållbar stadsutveckling, som ska genomföras genom territoriella instrument. Dessutom införs *Europeiska stadsinitiativet* vilket är ett nytt instrument som ska stödja kapacitetsuppbyggnad för aktörer, innovativa åtgärder, kunskap, policyutveckling och kommunikation på området hållbar stadsutveckling.

För att ge sin utgångspunkt inför kommissionens förslag till EU:s långtidsbudget och SHP tog Göteborg tillsammans med de andra tre storstäderna Stockholm, Malmö och Uppsala redan i början av 2018 fram en gemensam skrivelse. I dokumentet trycker städerna bland annat på vikten av att det urbana perspektivet finns med i SHP. Detta då många av de stora samhällsutmaningarna koncentreras i städerna, men det är också i städerna många av lösningarna på utmaningarna finns. Skrivelsen skickades till viktiga intressenter både på nationell och EU-nivå. Delar av innehållet i skrivelsen användes också i det samrådssvar Staden skickade in till kommissionen.

Kort efter att kommissionen presenterat sitt förslag till SHP skickade Näringsdepartementet ut en nationell remiss. För första gången gick denna typ av remiss inte enbart till regional nivå utan också ett fåtal städer, däribland Göteborg. Staden och de tre andra storstäderna svarade på remissen och baserat på dessa svar togs gemensamma konkreta ändringsförslag fram. Ändringsförslagen tar bland

annat upp att städerna bör få en starkare roll i programmeringen, genomförandet och utvärderingen av fonderna. För att sprida städernas synpunkter har en rad möten har genomförts med bland annat europaparlamentariker, andra europeiska städer och representanter från den svenska regeringen.

Inför omröstningen om Socialfonden (ESF+) i Europaparlamentets sysselsättningsutskott tog de fyra storstäderna fram en gemensam lista på de ändringsförslag man önskade stödja. Omröstningen fick ett lyckat utfall bland annat genom att den lokala nivåns roll stärks, och genom att en artikel om att ESF+ bör stödja integrerade territoriella investeringar lades till.

Förhandlingarna om SHP kommer fortsätta under 2019, dock med uppehåll under våren och sommaren med anledning av valet till Europaparlamentet. GEO kommer fortsätta bevaka och ge inspel till förhandlingarna.

Översikt av aktiviteter i enlighet med handlingsplanen 2018:

	Initiativ	Kort beskrivning av initiativet	Processer	Prioritet	Aktiviteter under 2018
1	Handlingsplan för den cirkulära ekonomin	Fortsatt bevakning av initiativen som presenteras inom med den strategiska ramen			
1.1	Avfallspaketet	Översyn av sex stycken avfallsdirektiv presenterades 2015. Under 2016 och delvis 2017 har ett tydligt påverkansarbete pågått.	Bevakning	Medel	<p>Preliminärt beslut i förhandlingarna togs i december 2017.</p> <p>Direktivet antogs formellt i maj. Det har publicerats i EU:s officiella tidning. Från och med 4 juli har medlemsländerna 24 månader på sig att implementera direktivet i nationell lagstiftning</p> <p>Återrapportering från förhandlingarna till berörda aktörer i staden har skett.</p>
1.2	En REFIT översyn av dricksvattendirektivet	Lagstiftning samt konsekvensanalys presenterades i februari 2018.	Bevakning Position Påverkan	Medel	<p>Faktablad har uppdaterats.</p> <p>TU med position i frågan antogs av KS våren 2018</p> <p>Ändringsförslag framtagna tillsammans med KoV.</p>

					<p>Beslutfattningsprocessen bevakas vidare av GEO. Förhandlingarna har gått långsamt framåt och kommer sannolikt inte kunna slutföras innan valet till Europaparlamentet vilket kommer försena hela processen.</p>
2	Det fleråriga budgetramverket 2021-2028	Det nya förslaget för en flerårig budgetram efter 2020 presenterades i maj 2018.	Bevakning Position Påverkan	Hög	<p>Faktablad har tagits fram. Konferens arrangerad i Bryssel med fyra deltagare från Göteborgs stad. Infoblad om budgetramförslaget togs fram och skickades ut.</p>
2.1	Ramverk för programmet för forskning och innovation efter 2020	Det nya ramprogrammet Horizon Europe presenterades i juni 2018.	Bevakning Position Påverkan	Hög	<p>Faktablad har tagits fram.</p> <p>Informellt frukostmöte med svenska FoI-aktörer i Bryssel för att diskutera städer och regioners roll i nästa ramprogram för forskning och innovation anordnades tillsammans med andra svenska regionkontor i Bryssel.</p> <p>Seminarium för att lyfta städer och regioners viktiga roll och framtida finansieringsmöjligheter "Cities and regions in Europe as Test beds: making the most of the opportunities" Ett extra infoblad om programmen togs fram och skickades ut.</p>
2.2	Connecting Europe Facility efter 2020	Ett förslag för programmet presenterades i juni 2018.	Bevakning Position Påverkan	Hög	<p>Faktablad har tagits fram. Staden valde att inte ta en position. Ett extra infoblad om programmen togs fram och skickades ut.</p>

2.3	Sammanhållningspolitiken efter 2020	Sammanhållningspolitiken för den kommande budgetperioden 2021–2028, presenterades i maj 2018	Bevakning Position Påverkan	Hög	Faktablad har tagits fram. Remissvar som används som position har tagits fram av IA. Gemensamma ändringsförslag med de andra svenska storstäderna (Stockholm, Malmö och Uppsala) har tagits fram. Ett extra infoblad om programmen togs fram och skickades ut.
3	TEN-T investeringar	Regleringar för effektivisering av åtgärder för snabbare genomförande av gemensamma projekt på det transeuropeiska transportnätet. Förslag förväntas presenteras under första kvartalet 2018	Position Påverkan	Medel	Faktablad har uppdaterats. Staden valde att inte anta en position för påverkan.
4	Paket om energiunionen	Fortsatt bevakning av initiativen som presenteras inom den strategiska ramen	Position Påverkan		
4.1	Renewable Energy Directive (RED II)	Ett nytt direktiv för förnybar energi (REDII) för perioden 2020–2030. Förslaget presenterades i slutet av 2016. Ett intensivt påverkansarbete av direktivet gjordes under 2017. Direktivet förväntas förhandlas klart under 2018.	Bevakning	Medel	Faktablad har uppdaterats. Preliminärt beslut i förhandlingarna togs i juni 2018. I november togs de sista formella stegen i förhandlingarna. Direktivet ska nu publiceras i EU:s officiella tidning innan den nationella implementeringen kan påbörjas. Återrapportering från förhandlingarna till berörda aktörer i staden har skett.
4.2	Energieffektiviseringsdirektivet (EED)	Översyn av energieffektivitetsdirektivet.	Bevakning	Medel	Faktablad har uppdaterats.

		Förslaget presenterades i slutet av 2016. Ett intensivt påverkansarbete av direktivet gjordes under 2017. Direktivet förväntas förhandlas klart under 2018.			<p>Preliminärt beslut i förhandlingarna togs i juni 2018. I november togs de sista formella stegen i förhandlingarna. Direktivet ska nu publiceras i EU:s officiella tidning innan den nationella implementeringen kan påbörjas.</p> <p>Återrapportering från förhandlingarna till berörda aktörer i staden har skett.</p>
4.3	Direktivet för byggnaders energiprestanda (EPBD)	Översyn av direktivet om byggnaders energiprestanda. Förslaget presenterades i slutet av 2016. Ett intensivt påverkansarbete av direktivet gjordes under 2017. Direktivet förhandlades klart under våren 2018.	Bevakning	Medel	<p>Preliminärt beslut i förhandlingarna togs i januari 2018. Direktivet antogs formellt under våren 2018. Det har publicerats i EU:s officiella tidning. Från och med 9 juli har medlemsländerna 20 månader på sig att implementera direktivet i nationell lagstiftning.</p> <p>Återrapportering från förhandlingarna till berörda aktörer i staden har skett.</p>

Initiativ att bevaka

	Initiativ	Kort beskrivning av initiativet	Processer	Prioritet	Planerade aktiviteter
1	Strategin för den digitala inre marknaden - Översyn av direktiv 2003/98/EG	Direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn är en central del av EU:s strategi om att göra myndighetsdata tillgängliga för att användas inom ekonomin och för att uppnå samhälleliga mål. Ursprungsdirektivet ändrades genom direktiv 2013/37/EU i juli 2013 och uppmuntrar medlemsländerna att i så stor utsträckning som möjligt vidareutnyttja material som innehas av myndigheter för att främja öppenhet, databaserad innovation och sund konkurrens.	Bevakning	Låg	Faktablad har tagits fram. Ett extra infoblad om programmen togs fram och skickades ut.
2	Migrationsagendan	Frågor som berör migration kommer bevakas under året. På detta område förväntas EU-kommissionen främst publicera lagförslag som berör överstatlig nivå, där påverkan från lokal nivå är mycket begränsad. Dock gör frågans karaktär att förutsättningarna snabbt kan ändras och nya förslag som påverkar staden på kort varsel kan publiceras. Därav bevakas frågan löpande.	Bevakning	Medel	Faktablad har uppdaterats. Infoblad om migrationsagendan togs fram och skickades ut. Seminarium med tjänstman från DG Home (EU-kommissionen) arrangerades för Göteborgs stads EU-nätverk.
3	Initiativet för ett "Single Maritime window"	Översyn av riktlinjer för rapportering för fartyg som anländer till och/eller avgår från hamnar i medlemsländerna. Förslaget presenterades i maj 2018.	Bevakning	Hög	Faktablad har tagits fram. Workshop med kommissionen och Göteborgs hamn i maj.

4	"Towards a Sustainable Europe by 2030, on the follow-up to the UN Sustainable Development Goals, including on the Paris Agreement on Climate Change"	Ett icke-lagstiftande reflektionspapper. Förväntas presenteras andra kvartalet 2018. Kan komma att påverka kommuners arbete med SDG	Bevakning	Medel	Faktablad har tagits fram. Infoblad om arbetet med SDG togs fram och skickades ut.
5	EFSI 2.0	Förslag till Europaparlamentet och Rådet rörande förlängningen av den europeiska investeringsfonden samt införandet av tekniska förbättringar för fonden och europeiska centrumet för investeringsrådgivning.	Bevakning	Medel	Faktablad har uppdaterats. Ett extra infoblad om programmen togs fram och skickades ut.
6	EU:s arbete med rörlighet i städer och hållbara transporter	Frågor som berör rörlighet och hållbara transporter i städer kommer bevakas under året.	Bevakning	Medel	Faktablad har tagits fram. Event för att synliggöra Stadens och VGR:s synpunkter på Clean Vehicle Directive har arrangerats.

BILAGA till årsrapport enligt Handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning 2018

Faktablad

Innehållsförteckning

I. <u>Faktablad – Initiativ att bevaka och påverka</u>	- 11 -
1. <u>Handlingsplan för den cirkulära ekonomin</u>	- 11 -
1.1. <u>Avfallspaketet</u>	- 12 -
1.2. <u>Översyn av dricksvattendirektivet</u>	- 13 -
2. <u>Det fleråriga budgetramverket 2021–2027</u>	- 15 -
2.1. <u>Ramverk för programmet för forskning och innovation efter 2020</u>	- 17 -
2.2. <u>Connecting Europe Facility efter 2020</u>	- 19 -
2.3. <u>Sammanhållningspolitiken efter 2020</u>	- 21 -
2.4. <u>Övriga tematiska förslag i nya budgeten</u>	- 24 -
3. <u>TEN-T investeringar</u>	- 27 -
4. <u>Paketet om energiunionen</u>	- 28 -
4.1. <u>Renewable Energy Directive (RED II)</u>	- 28 -
4.2. <u>Energieffektiviseringsdirektivet (EED)</u>	- 29 -
4.3. <u>Direktivet för byggnaders energiprestanda (EPBD)</u>	- 30 -
II. <u>Faktablad – Initiativ att bevaka</u>	- 31 -
1. <u>Strategin för den digitala inre marknaden - Översyn av direktiv 2003/98/EG</u>	- 31 -
2. <u>Migrationsagendan</u>	- 33 -
3. <u>Initiativet för ett "Single Maritime Window"</u>	- 35 -
4. <u>Reflektionspapper "Towards a Sustainable Europe by 2030, on the follow-up to the UN Sustainable Development Goals, including on the Paris Agreement on Climate Change"</u>	- 36 -
5. <u>EFSI 2.0</u>	- 38 -
6. <u>EU:s arbete med rörlighet i städer och hållbara transporter</u>	- 39 -

I. Faktablad – Initiativ att bevaka och påverka

1. Handlingsplan för den cirkulära ekonomin

I stället för att utvinna råmaterial, använda det en gång och sedan slänga det finns nu en vision om en annan ekonomisk modell, den cirkulära ekonomin. I en cirkulär ekonomi blir återanvändning, reparation och återvinning normen, och avfall något som tillhör det förgångna. Den linjära ekonomiska slingan, producera – förbruka – kasta bort, försvinner till fördel för en stängd slinga av cirkulär ekonomi. Alla resurser måste därmed hanteras mer effektivt genom hela deras livscykel.

I december 2015 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om cirkulära ekonomin. Meddelandet, [en EU-handlingsplan för den cirkulära ekonomin](#), ämnar stimulera Europas övergång till en cirkulär ekonomi, vilket kommer att öka den globala konkurrenskraften, främja hållbar ekonomisk tillväxt och skapa nya arbetstillfällen. Paketet spänner över flera olika politikområden och bidrar till breda politiska prioriteringar. Inom ramen för handlingsplanen har EU-kommissionen de senaste åren presenterat en rad initiativ och lagförslag.

(uppdaterat januari 2019)

1.1. Avfallspaketet

Avfallshantering spelar en viktig roll i den cirkulära ekonomin: den avgör hur EU:s avfallshierarki genomförs i praktiken. Avfallshierarkin är en fastställd rangordning från förebyggande åtgärder, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och energiåtervinning till bortskaffande, t.ex. deponering. Principen går ut på att gynna de alternativ som ger det bästa helhetsresultatet för miljön.

Inom ramen för handlingsplanen för den cirkulära ekonomin föreslogs 2015 en översyn av sex stycken avfallsdirektiv. Förslaget sätter tydliga mål för minskning av avfall och fastställer en långsiktig riktning för avfallshantering och återvinning. Idag materialåtervinns i genomsnitt ca 40 procent av EU-hushållens avfall. Det är dock stor variation mellan olika medlemsländer och regioner, från ca 80 procent i vissa områden till mindre än 5 procent i andra. Även andelen deponering av avfall varierar stort mellan medlemsländerna. År 2011 deponerade sex medlemsländer mindre än 3 procent av sitt kommunala avfall, medan 18 medlemsstater deponerade mer än 50 procent av sitt avfall. Några medlemsländer deponerade mer än 90 procent av sitt avfall.

Avfallsdirektiven som berörs inom ramen för översynen är:

- ramdirektivet om avfall
- direktivet om förpackningar och förpackningsavfall
- direktivet om deponering av avfall
- direktivet om uttjänta fordon
- direktivet om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackumulatörer
- direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter

En lång rad förändringar presenteras i förslagen. De mest omfattande ändringarna är: harmonisering av definitioner; förändrade metoder för beräkning av måluppfyllelse; höjning av målet rörande förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall; gradvis minskning av deponering av kommunalt avfall.

Initialt skulle förhandlingarna av avfallsdirektiven vara klara under 2016. Trilogförhandlingarna har dock varit långa och svåra, och först i december 2017 lyckades man komma fram till en preliminär överenskommelse. Några av framgångarna i överenskommelsen är; tydligare definitioner av avfallskoncepten, inklusive den för kommunalt avfall; nya bindande mål på EU-nivå för avfallsreduktion och nya striktare metoder och regler för att följa upp framstegen mot dessa mål; striktare krav på separat insamling av avfall.

Den 30 maj 2018 undertecknades de slutgiltiga rättsakterna. De publicerades i EU:s officiella tidning under följande benämningar:

- [Direktiv \(EU\) 2018/849 \(uttjänta fordon, batterier, elektroniskt avfall\)](#),
- [Direktiv \(EU\) 2018/850 \(deponi\)](#),
- [Direktiv \(EU\) 2018/851 \(avfall\)](#),
- [Direktiv \(EU\) 2018/852 \(förpackning\)](#).

Medlemsländerna måste nu införliva direktiven i nationell lagstiftning senast den 5 juli 2020.

(Uppdaterad januari 2018)

1.2. Översyn av dricksvattendirektivet

I februari presenterade kommissionen ett [förslag](#) till en omarbetning av dricksvattendirektivet. Förslaget är en revision av [direktiv 98/83/EC](#) från 1998 som upprättades för att försäkra kvalitén på det vatten som konsumeras av människor. Förslaget föregicks av en lång rad konsultationer och utvärderingar. I december 2016 publicerade kommissionen, i form av ett [Staff working document](#), en utvärdering av dricksvattendirektivet.

2013 lämnades medborgarinitiativet [Right2Water](#) in. Initiativet, som strävar efter att alla EU-medborgare ska ha tillgång till rent dricksvatten och sanitet, hade samlat in över 1,5 miljoner namnunderskrifter vilket ställde krav på EU-kommissionen att ta hänsyn till initiativet. Förslaget om ett omarbetat dricksvattendirektiv är alltså ett resultat medborgarinitiativet och av utvärderingarna.

Förslagets innehåll

Förslaget består av fem huvuddelar:

- uppdaterade kvalitetsparametrar för dricksvatten,
- införande av en riskbaserad metod i direktivet,
- ökad transparens,
- åtgärder för att öka tillgången på dricksvatten,
- åtgärder när det gäller material i kontakt med dricksvatten.

De föreslagna justeringarna av kvalitetsparametrar har föregåtts av konsultationer med World Health Organisation (WHO). Några parametrar tas bort i förslaget för att ersättas av nya som bedöms vara mer relevanta ur risksynpunkt, för andra föreslår man justerade parametervärden. Nya parametrar är bl.a. perfluorerade föreningar, uran och vissa hormonstörande ämnen.

I förslaget föreslås att det införs en komplett riskbaserad metod för hela leveranskedjan, från uttagsområdet till distributionen ända fram till kranen. Vidare föreslås förändringar avseende material i kontakt med vatten genom att viss reglering förs över till förordningen om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter ([EU nr 305/2011](#)).

I förslaget åläggs medlemsstaterna också att identifiera utsatta och marginaliserade grupper och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa grupper har tillgång till vatten, som ett svar till medborgarinitiativet Right2Water.

Kraven på information till allmänheten om dricksvattnets kvalitet och distributionsrelaterade frågor utökas. Aktuell information som allmänheten kan ha nytta av ska finnas tillgänglig. Avseende övervakning av genomförandet ska medlemsstaterna upprätta en datamängd som omfattar data som är relevanta för dricksvatten såsom incidenter, överskridanden av värden, farobedömningar och riskbedömningar av fastighetsinstallationer samt åtgärder som vidtagits för att säkerställa tillgång till dricksvatten. Kommissionen, Europeiska miljöbyrån och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar ska ha tillgång till datamängden.

Förhandlingarna och Göteborgs position

Under våren skickade Livsmedelsverket ut sin remiss rörande kommissionens förslag. Kretslopp och vatten (KoV) och Miljöförvaltningen svarade på remissen. Baserat på remissvaren togs ett

positionspapper fram i form av ett Tjänsteutlåtande (Diarienummer 0708/18) som antogs i Kommunstyrelsen i april.

I positionen ställer sig Göteborg positivt till att direktiv om kvaliteten på dricksvatten (EU 98/83) omarbetas. Nuvarande direktiv är föråldrat och det har tillkommit nya rön om risker som idag inte täcks av befintligt direktiv. Till exempel behöver kopplingen mellan klimat- och miljöpåverkan och dricksvattenkvaliteten stärkas. Man är också positiv till att omarbetningen möjliggör en riskbaserad metod för hela leveranskedjan.

Staden stödjer dock inte de delar av förslaget som berör material i kontakt med vatten. Det finns risk att vattnets kvalitet äventyras om reglering förs över till förordningen om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter ([EU nr 305/2011](#)). Staden ställer sig också tveksam till vattenleverantörens skyldigheter beträffande fastighetsinstallationer. Göteborg anser att vattenleverantören varken bör ha ansvar för riskvärdering eller en samarbetskyldighet för att lokalt ändra kvaliteten på inkommande dricksvatten till fastigheten eftersom det kan leda till att fastighetsägaren kan välja att bibehålla olämpliga material/installationer. Man är också tveksam till vissa förändringar i parametervärdena.

Europaparlamentets föredragande för förslaget Michel Dantin lade i maj fram sin rapport. Inför omröstningen av rapporten tog Göteborg, tillsammans med Eurocities, fram röstningsrekommendationer. I rekommendationerna uppmärksammandes bland annat stadens arbete med att öka användningen av kranvatten på offentliga evenemang genom projektet *Kranmärkt*. I oktober antogs Europaparlamentets rapport, vilket är institutionens förhandlingsmandat under de fortsatta förhandlingarna med rådet och kommissionen. I rådet har förhandlingarna dock gått trögt framåt och man har i januari 2019 ännu inte lyckats komma överens om sitt förhandlingsmandat. Det är därför ännu oklart om man kommer hinna få klart förhandlingarna innan valet till Europaparlamentet i maj. Om man inte lyckas avsluta förhandlingarna innan valet kommer förhandlingarna pausas och sedan återupptas under hösten 2019, då med det nya Europaparlamentet.

(uppdaterad januari 2019)

2. Det fleråriga budgetramverket 2021–2027

EU:s långtidsbudget (MFF), eller den fleråriga budgetramen som den också kallas, bestämmer finansieringen för EU:s politik i sju år framåt. Ramen slår fast EU:s långsiktiga utgiftsprioriteringar och utgiftstak för nästa budgetperiod 2021–2027. Förslaget ökar fokus på säkerhet och försvar, klimat, den digitala inre marknaden, och migration.

Kommissionen [föreslog i maj](#) en [ram om ca 1279 miljarder](#) euro i åtaganden (2018 års priser), vilket motsvarar 1,11 % av de 27 EU-ländernas bruttonationalinkomst (BNI). Den innevarande budgeten för perioden 2014–2020 motsvarar ca 1% av BNI för EU:s 28 medlemsstater. Det är emellertid svårt att göra en direkt jämförelse mellan de två budgetarna då det finns prisvariationer kopplade till inflation.

Tillsammans med den nya budgetramen påbörjas en ny period för finansieringsprogrammen. Förslaget minskar antalet program med en tredjedel, från 58 program till 37 stycken och förenklar och harmoniserar ansökningsförfarandet.

I förslaget ökar anslagen för forskning och innovation med 50%. Kommissionen föreslog också en stor ökning för programmen som berör ungdomar, så som Erasmus + och europeiska solidaritetskåren, som fördubblas. Klimatsatsningar kommer "mainstreamas" i alla program och utgöra 25% av anslagen. Allokeringen till förvaltningen av de yttre gränserna, migration och asylfrågor tredubblas. Även anslagen för digitalisering ökar rejält.

De två områden som får minskad budget är den gemensamma jordbrukspolitik (CAP) och sammanhållningspolitiken som minskar med 5 respektive 7%.

Kommissionen föreslår en fortsättning av programmet Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF), som stödjer investeringar i gränsöverskridande infrastruktur för transport-, energi- och digitalsektorerna. En nyhet är att 6,5 miljarder euro av dessa medel kommer öronmärkas för att stödja infrastruktur med dubbla användningsområden dvs. civil-militär.

Europaparlamentet antog under våren tre resolutioner om långtidsbudgeten, två i [mars](#) och en i slutet av [maj](#). Parlamentet uttryckte sin besvikelse över ramförslaget och håller fast vid att 1,3% av BNI är målet, och parlamentet beklagade förslagen att minska sammanhållningspolitiken och jordbruksfonden.

Budgetramen har förhandlats under hösten 2018. Ambitionen har varit att långtidsbudgeten skulle beslutas av Europaparlamentet innan deras val våren 2019. Det har dock blivit allt mer tydligt att medlemsstaterna står för långt ifrån varandra för att lyckas få klart förhandlingarna så snabbt. För att budgeten ska kunna antas måste medlemsstaterna vara eniga och Europaparlamentet rösta ja med absolut majoritet. Förhandlingen av finansieringsprogrammen sker parallellt med förhandlingarna av budgeten. Dock kan de sektorsspecifika programmen inte antas innan budgeten antagits.

Även om Europeiska rådet inte har en formell roll i budgetprocessen har man historiskt sett haft en avgörande roll för att hitta politiska lösningar. Under sitt möte i december antog man rådslutsatser där man välkomnar det intensiva förberedande arbetet under planeringsterminen och uppmanar det tillträdande ordförandeskapet att fortsätta detta arbete och ta fram vägledning för nästa förhandlingsetapp, så att Europeiska rådet ska kunna nå en överenskommelse hösten 2019.

Brysselkontorets aktiviteter

I slutet av juni arrangerades en heldagskonferens i Bryssel om förslaget till MFF av Brysselkontoret tillsammans med de andra svenska lokala och regionala representationerna för att tidigt informera om MFF. Göteborg hade fem platser att erbjuda och efter beslut av stadsdirektören deltog fyra representanter - Marina Johansson (kommunalråd (S)), Patrik Andersson (BRG), Gunilla Bökmark (SLK), Alf Engquist (Göteborgs energi) samt en representant från Göteborgsregionens kommunalförbund, Helena Söderbäck.

Brysselkontoret har också cirkulerat ut två informationsblad på temat budgetramen för 2021-2027 internt i Göteborgs stad.

Istället för att anta en generell position för budgetramen, som har en egen beslutsprocess, fokuserar Göteborg sin intressebevakning i Bryssel på utvalda programförslag, som är redovisade separat.

(uppdaterat januari 2019)

2.1. *Ramverk för programmet för forskning och innovation efter 2020*

Den 7 juni 2018 publicerade EU-kommissionen programförslaget för forskning och innovation efter 2020 som bygger på det nuvarande programmet Horisont 2020. Horisont Europa är namnet på det nya programmet.

Förslaget innehåller en strategisk och problemorienterad inställning till forskning och innovation och en budget på 100 miljarder euro för perioden 2021–2027:

- 97,6 miljarder euro under Horisont Europa (varav 3,5 miljarder euro kommer att fördelas under InvestEU-fonden) och,
- 2,4 miljarder euro för Euratoms forsknings- och utbildningsprogram.

Strukturen för Horisont Europa liknar Horisont2020 med tre pelare i kommissionens förslag:

Pelare 1: Öppen vetenskap, (25,8 miljarder euro) ska stödja forskningsprojekt som definieras och drivs av forskare genom Europeiska forskningsrådet (ERC) (16,6 miljarder euro), stipendier och utbyten för forskare (€ 6,8 miljarder kronor) och investeringar i excellenta forskningsinfrastrukturer.

Pelare 2: Globala utmaningar och industriell konkurrenskrafts pelaren (52,7 miljarder euro) ska stödja direkt forskning kring samhällsutmaningar, förstärka den tekniska och industriella kapaciteten och sätta upp EU-omfattande uppdrag med ambitiösa mål som tar itu med några av EU:s största utmaningar ("missions"). Det omfattar också aktiviteter som Gemensamma forskningscentret (GFC) bedriver (2,2 miljarder euro).

Pelare 3: Öppen Innovation (13,5 miljarder euro) syftar till att göra Europa till en föregångare för marknadsskapande innovation via europeiska innovationsrådet (10 miljarder euro). Satsningar under pelare 3 förväntas utveckla det övergripande europeiska innovationslandskapet, bland annat genom att ytterligare stärka europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) för att främja integrationen av företag, forskning, högre utbildning och entreprenörskap (3 miljarder euro).

Förslaget som EU-kommission har presenterat består av ett antal nyheter jämfört med Horisont 2020:

- Ett nytt europeiskt innovationsråd (European Innovation Council) under pelaren 3 (Öppen Innovation) ska stödja banbrytande innovation.
- Så kallade "Missions" införs inom pelare 2 (Globala utmaningar och industriell konkurrenskraft). Missions kan definieras som strategiskt riktade forsknings- och innovationsmål och satsningar för att ta itu med problem som påverkar vårt dagliga liv. Tanken är att de ska utvecklas tillsammans med medborgare, intressenter, Europaparlamentet och medlemsstaterna.
- Ännu mer fokus på transparens inom forskning.
- Nya typer av europeiska partnerskap för att effektivisera finansieringslandskapet.
- Förenkling av regler för att öka rättssäkerheten och minska den administrativa bördan för mottagare och programadministratörer.

I förslaget betonas även vikten av att främja synergieffekter med andra EU-program (såsom CEF, Digitala Europa, sammanhållningspolitiken) för att öka spridning och upptagande av forsknings- och innovationsresultat på nationell och regional nivå.

Utifrån kommissionens förslag har ministerrådet och europaparlamentet under sommaren och hösten arbetat fram deras ändringsförslag och inriktningar inför trepartsförhandlingarna.

Europaparlamentets position

Den 13 juni 2018 utsåg Europaparlamentets ledande utskott, utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE), Dan Nica (S & D, Rumänien) och Christian Ehler (EPP, Tyskland) som de två ledande rapportörerna för förslaget. Dan Nica hanterade rapporten för regler för deltagande och spridning medan Christian Ehler hanterade rapporten det särskilda programmet för genomförandet. ITRE-utskottet antog sin position den 21 november 2018. Under plenarsammanträdet den 12 december 2018 antogs Europaparlamentets position. Sammanfattningsvis röstade Europaparlamentet för att öka budgeten för forskningsprogrammet för 2021-2027 (120 miljarder euro), samt att lägga mer fokus på små och medelstora företag, kvinnors deltagande och EU-länder som inte tidigare haft del av programmet i någon större utsträckning. Europaparlamentet har även påpekat vikten av att fördela minst 35% av den totala budgeten för att stödja EU:s klimatmål.

(Länkar till antagna texter: [Inrättande av Horisont Europa – fastställande av dess regler för deltagande och spridning](#); [Särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa](#))

Rådets position

17 juli diskuterades Horisont Europe vid ett informellt rådsmöte som anordnades av det österrikiska ordförandeskapet. Efter rådets möte välkomnade den österrikiska forskningsministern kommissionens förslag till en större budget för Horisont Europa, samt ramprogrammets ambition om att ge snabbare och mer synliga resultat. De flesta länder är generellt sett positiva till nya delar som exempelvis Innovationsrådet (EIC), men kräver mer information om hur kommissionen kommer att genomföra instrumenten. Rådet betonar att medlemsstaterna önskar spela en nyckelroll vid genomförandet av ramprogrammet. I sitt förslag har kommissionen föreslagit en ny styrningsmodell och beslutsprocess, som inte gynnar medlemsstaterna. Kommissionens förslag är att kommissionen självständigt ska utarbeta det strategiska programmet utifrån input från exempelvis Europaparlamentet, medlemsstaterna, medborgarna och andra berörda parter. Detta förslag kommer sannolikt att begränsa medlemsstaternas inverkan på projektsamtal väsentligt jämfört med Horisont 2020, där kommissionen i samarbete med medlemsstaterna förbereder och antar det strategiska programmet som utgör ramen för utarbetandet av projektsamtal.

30 november enades ministerrådet om medlemsländernas [inriktning för Horisont Europa](#), men medlemsländerna är inte helt överens, till exempel vad gäller European Innovation Council (EIC). Dessutom har [diskussionen](#) om synergier med andra finansieringsprogram skjutits upp.

Trepartsförhandlingarna har nu startat mellan EU-kommissionen, Europaparlamentet och rådet.

Regionkommittén har också antagit sitt [yttrande](#) och lyfter regioner och kommuners viktiga roll i programmet. GEO kommer fortsätta bevaka utvecklingen och förberedelserna inför arbetsprogrammen.

(Uppdaterad januari 2019)

2.2. Connecting Europe Facility efter 2020

Fonden för ett sammanlänkat Europa är EU:s program för att skynda på förbättringen av Europas transport-, energi- och digitala nät och är en del av den kommande långtidsbudgeten. För nästa period [föreslår kommissionen en budget på 42,3 miljarder euro](#) (för EU-27, jfr CEF cirka 30 miljarder euro för EU-28) för att stödja projekt som förbinder regioner inom EU, de "transeuropeiska näten". Kommissionen framhåller att ökade investeringar på strategisk infrastruktur och digitalisering är avgörande för morgondagens tillväxt, stimulans av skapandet av arbetstillfällen och väsentligt för att ta itu med gemensamma utmaningar, t.ex. minskade koldioxidutsläpp och demografiska förändringar. EU:s långsiktiga mål för hållbarhet, konkurrenskraft och tillväxt för alla kräver stora investeringar i nya transportsätt, förnybar energi, och digitalisering. Hela 60 % av fondens anslag ska avsättas för att bidra till att klimatmålen nås.

Extra tyngdpunkt läggs på synergieffekterna av investeringar som sammankopplar transport, energi och digitalisering och sektorsövergripande förslag kommer premieras. Ett exempel som ges är att kommande utlysningar exempelvis skulle kunna riktas mot uppkopplad och automatiserad mobilitet och alternativa bränslen och laddning och tankinfrastruktur. Även synergier med andra stödprogram och instrument (så som InvestEU och Horisont Europa) lyfts fram.

Transportsektorn tilldelas i förslaget 30,6 miljarder euro. En nyhet i förslaget är att CEF kommer ge öronmärkt stöd på 6,5 miljarder euro till projekt med så kallade dubbla användningsområden, dvs. civil-militär infrastruktur. Syftet är att anpassa den civila infrastrukturen så att den också kan användas för att frakta militärutrustning, som är en del i fördjupningen av försvarssamarbetet. Det kan till exempel röra sig om projekt för att förstärka en civil hamn så att hamnen även passar militära transporter eller stärka en bro så att militärfordon kan passera över.

Fonden kommer bland annat att bidra till utfasningen av fossila bränslen inom transportsektorn genom att prioritera miljövänliga transportmedel (som järnvägstransporter) och genom att vidareutveckla laddningsstationer för alternativa drivmedel. Det föreslås också att fonden lägger större vikt vid modernisering av näten, framförallt för att göra dem tryggare och säkrare.

Energidelen på 8,7 miljarder euro ska bidra i övergången till ren energi och slutföra energiunionen. Energiunionens syfte är att energisystemet ska bli mer sammankopplat, smart och digitaliserat. Fokus i CEF är gränsöverskridande förnybara energiprojekt, driftskompatibilitet av nätverk och bättre integrering av den inre energimarknaden.

Det digitala anslaget på 3 miljarder euro syftar till att förbättra digital anslutning genom att skapa bredbandsnät med hög kapacitet, höja säkerheten och förbättra förutsättningar och tillgång till digitala tjänster. Anslaget kan exempelvis finansiera projekt som syftar till att tillhandahålla 5G-nätverk längs viktiga transportaxlar, tillhandahålla anslutning till offentliga rum som sjukhus eller skolor, höja cybersäkerheten och tillhandahålla trådlös anslutning i en kommun.

I Europaparlamentet har utskotten för transport (TRAN) och industri och forskning (ITRE) delat ansvar. Rapportörerna Jean-Marian Marinescu (EPP), Henna Virkkunen (EPP) and Pavel Telička (ALDE) utsågs i juni. Transportutskottet och Industriutskottet antog en gemensam rapport 22 november, och parlamentet antog sin [position](#) den 12 december. Europaparlamentet vill öka

anslaget rejält och vill att EU-kommissionen presenterar ett ramprogram för hela perioden för att göra det lättare för medlemsstaterna att planera stora projekt i tid.

I transportrådet kom ministrarna överens om sin generella position och trepartsförhandlingarna kan nu inledas.

Regionkommittén antog sin [rapport](#) redan i oktober. I september hade stadsledningskontoret beslutat att Göteborg inte skulle anta en position för påverkan, så GEO har flyttat CEF-lagstiftningen från påverkan till bevakning. Det är emellertid viktigt för Staden att framöver vara aktiv för att påverka arbetsprogrammen och utlysningarna i CEF, och Sveriges och Västsveriges positioner, så att Göteborg och Göteborgs hamn har möjlighet att finansiera viktig infrastruktur under kommande programperiod.

(Uppdaterad januari 2019)

2.3. Sammanhållningspolitiken efter 2020

EU:s sammanhållningspolitik omfattar alla regioner och städer i EU och ska stimulera framväxten av arbetstillfällen, företagets konkurrenskraft, den ekonomiska tillväxten och hållbar utveckling. Pengarna för sammanhållningspolitiken fördelas utifrån tre strukturfonder: Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF) och Sammanhållningsfonden. Finansiering från sammanhållningsfonden tillfaller de EU-medlemsländer som har ett BNP lägre än 90 procent av EU-27-genomsnittet.

Den totala budgeten för EU-kommissionens förslag till sammanhållningspolitiken är 373 miljarder euro. Precis som tidigare får alla regioner ta del av finansiering på grundval av följande tre kategorier: mindre utvecklade regioner, övergångsregioner och mer utvecklade regioner. Kategorierna beräknas utifrån klyftan mellan en regions BNP per invånare och EU-genomsnittet. Nytt i detta förslag är att man förutom BNP per invånare också introducerar kriterier kring ungdomsarbetslöshet, låg utbildningsnivå, klimatförändringar samt mottagande och integrering av migranter för att bättre avspegla den socioekonomiska situationen.

Förslaget går ifrån elva tematiska mål för perioden 2014–2020, till fem politiska mål för den nya perioden 2021–2027:

1. Ett smartare EU genom innovation, digitalisering, ekonomisk omvandling och stöd till små och medelstora företag.
2. Ett grönare, koldioxidfritt EU där man genomför Parisavtalet och investerar i energiomställning, förnybar energi och klimatåtgärder.
3. Ett mer sammanlänkat EU med strategiska transportnät och digitala nät.
4. Ett mer socialt EU som följer principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och stöder bra arbetstillfällen, utbildning, kompetens, social inkludering och en jämlik hälso- och sjukvård.
5. Ett EU som står närmare medborgarna genom att stödja lokala utvecklingsstrategier och hållbar stadsutveckling i hela EU.

Merparten av medlen i Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), ca 65–85 % av anslagen beroende på medlemslandets relativa välbefinnande, ska gå till de första två målen. För Sveriges del är förslaget att 85 % av de tilldelade medlen inom Regionalfonden ska gå till insatser för att stödja forsknings- och innovation, främja konkurrenskraft hos små- och medelstora företag liksom energi- och klimatomställningsåtgärder för att bidra till ett grönare Europa.

Det urbana perspektivet

Urbana frågor kommer specifikt att prioriteras inom ramen för ERUF. Sex procent av fondens medel öronmärks för investeringar i hållbar stadsutveckling, som ska genomföras genom territoriella instrument. Dessutom införs Europeiska stadsinitiativet vilket är ett nytt instrument som ska stödja kapacitetsuppbyggnad för aktörer, innovativa åtgärder, kunskap, policyutveckling och kommunikation på området hållbar stadsutveckling. Genom stadsinitiativet samlas alla verktyg för stadsutveckling i ett enda program som ska genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning, för att ge städerna en samstämmig produkt. Initiativet kopplas också till det arbete som sker inom urbana agendan.

Interreg

Enligt förslaget kommer Interregprogrammen även fortsättningsvis finansieras inom ramen för ERUF. Totalt kommer Interregprogrammen tilldelas 9,5 miljarder euro under 2021–2027. Nytt i förslaget är att man i större utsträckning riktar in sig på gränsområden med mycket samverkan, för att stödja mer institutionellt samarbete och hjälpa till att utveckla gemensamma tjänster av allmänt intresse. Även regioner med liknande förutsättningar för smart specialisering ska få mer ekonomiskt stöd för att kunna samarbeta.

En annan nyhet är att man inom alla sammanhållningspolitikens fem mål kan använda delar av sina anslag för att finansiera projekt var som helst i EU tillsammans med andra regioner. På så vis ska Interregs mervärde integreras i alla sammanhållningspolitiska program.

Europeiska Socialfonden plus

Förslag till nästkommande Europeiska Socialfond, som har fått namnet Europeiska Socialfonden Plus (ESF+), har blivit allokerad 101,2 miljarder euro för perioden 2021–2027. Inom ESF+ har man slagit samman de befintliga insatserna i dagens ESF med Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD), programmet för sysselsättning och social innovation och EU:s folkhälsoprogram. Medlen mellan programmen fördelas enligt följande:

- 100 miljarder euro: ESF och FEAD som administreras genom delad förvaltning mellan medlemsstaterna och kommissionen.
- 0,761 miljarder euro: Programmet för sysselsättning och social innovation som förvaltas direkt av kommissionen
- 0,413 miljarder: EU:s folkhälsoprogram, direktförvaltas av kommissionen.

Fondens syfte är, precis som tidigare, att stärka den sociala sammanhållningen, öka den sociala rättvisan och stärka konkurrenskraften i hela EU.

Vad som är nytt för detta förslag är att fonden ska användas för att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och att fonden knyts ännu mer till de landspecifika rekommendationerna i den europeiska planeringsterminen.

Några andra nyheter är: minst 25 % ska användas för social integration och fattigdomsminskning, vilken är en ökning med 5 %; integration av tredjelandsmedborgare (lagligt bosatta flyktingar, invandrare och romer) fortsätter finansieras under ESF och kompletterar de kortsiktiga åtgärder som sker inom AMIF; minst 10 % av ESF+-medlen ska gå till ungdomsinsatser som främjar ungdomssysselsättning; Community-led local development (CLLD) förblir i en särskild bestämmelse som uppmuntrar medlemsstater att stödja social innovation; minst 4 % av ESF+ ska gå till stöd för dem som har det sämst ställt (tidigare FEAD).

Några av de farhågor som finns i det nya förslaget är att man lagt Regionalfonden och ESF+ under olika budgetrubriker vilket tyder på att kommissionen vill särskilja dem snarare än att öka integrationen mellan de båda. En annan farhåga är att man i partnerskapsprincipen nämner arbetsmarknadens parter och det civila samhället, men inte lokala myndigheter.

Förhandlingarna och Göteborgs position

Kort efter att kommissionen presenterat sitt förslag till SHP skickade Näringsdepartementet ut en nationell remiss. För första gången gick denna typ av remiss inte enbart till regional nivå utan också ett fåtal städer, däribland Göteborg. Staden och de tre andra storstäderna svarade på remissen och

baserat på dessa svar togs gemensamma konkreta ändringsförslag fram. Ändringsförslagen tar bland annat upp att städerna bör få en starkare roll i programmeringen, genomförandet och utvärderingen av fonderna. För att sprida städernas synpunkter har en rad möten har genomförts med bland annat europaparlamentariker, andra europeiska städer och representanter från den svenska regeringen.

Inför omröstningen om Socialfonden (ESF+) i Europaparlamentets sysselsättningsutskott tog de fyra storstäderna fram en gemensam lista på de ändringsförslag man önskade stödja. Omröstningen fick ett lyckat utfall bland annat genom att den lokala nivåns roll stärks, och genom att en artikel om att ESF+ bör stödja integrerade territoriella investeringar lades till.

Alla förslag som ryms inom ramen för sammanhållningspolitiken förhandlas parallellt. Förslagen behandlas genom Ordinarie lagstiftningsförfarande, där både Rådet och Europaparlamentet har gemensam beslutanderätt. Förhandlingarna om SHP kommer fortsätta under 2019, dock med uppehåll under våren och sommaren med anledning av valet till Europaparlamentet. GEO kommer fortsätta bevaka och ge inspel till förhandlingarna. Den slutgiltiga förhandlingen är dock beroende på när man kommer överens som den övergripande långtidsbudgeten. Inget slutgiltigt beslut om sammanhållningspolitiken kan tas förrän långtidsbudgeten är beslutad.

(uppdaterad januari 2019)

2.4. Övriga tematiska förslag i nya budgeten

Life - Programmet för miljö och klimatåtgärder 2021-2027

För den kommande programperioden föreslår kommissionen en ökning med nästan 60% av [Life-programmet](#), från 3,46 miljarder euro till 5,45 miljarder euro. Förslaget bygger i mångt och mycket vidare på det nuvarande Life-programmet. Nyheter från det här förslaget är ett ökat fokus på ren energi och ett ökat fokus på biologisk mångfald, där man inrättar två specifika underprogram för dessa områden. Man har också försökt göra programmet mer flexibelt så att det ska finnas möjlighet att ta itu med nya prioriteringar som uppkommer under programperioden.

Förslaget delar upp programmet i två huvudsakliga verksamhetsområden med fyra underprogram:

Miljö (3,5 miljarder euro)

- Natur och biologisk mångfald (2,150 miljarder euro)
- cirkulär ekonomi och livskvalitet (1,350 miljarder euro)

Klimatpolitik (1,95 miljarder euro)

- begränsning av och anpassning till klimatförändringar (0,950 miljarder euro)
- övergång till ren energi (1 miljard euro).

Den 9 oktober lämnade Regionkommittén in sitt [yttrande](#) där man lyfte fram en oro för att de tillgängliga fonderna för lokala myndigheters projekt relaterade till klimat- och energipolicy skulle kunna minska i den kommande långtidsbudgeten. Den 11 december antog Europaparlamentet sin [position](#), i vilken man föreslår att budgeten för det nya LIFE programmet skall uppgå till 7,27 miljarder euro. Den största delen av finansieringen (73%) ligger fortsatt i miljöportföljen. Den 12 december antog Rådet den [partiella allmänna riktlinjen](#). Trepartsförhandlingarna inleds nu.

InvestEU

2015 inrättades Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI) vars syfte är att mobilisera privata investeringar för projekt som är strategiskt viktiga för EU. Initiativet förlängdes fram till 2020 med EFSI 2.0. Som en fortsättning på EFSI föreslår kommissionen att inrätta fonden [InvestEU](#). Fonden ska samla all EU-finansiering i form av lån och garantier under ett och samma tak. Enligt förslaget öronmärks 15,2 miljarder euro till fonden vilket gör att EU-budgeten kan ställa en garanti på 38 miljarder euro. Genom att föra ihop privata och offentliga investeringar hoppas kommissionen att InvestEU ska generera över 650 miljarder euro i ytterligare investeringar under budgetperioden. InvestEU kommer kunna kombineras med stöd från andra program, t.ex. Horisont Europa, inre marknadsprogrammet eller Fonden för ett sammanlänkat Europa.

Programmet säkerställer även att rätt stöd erbjuds genom InvestEU:s rådgivningscentrum som ska ge tekniskt bistånd till investeringsprojekt som söker finansiering, samt genom InvestEU-portalerna, en användarvänlig databas som för samman projekt och investerare.

Regionkommittén inkom med ett [yttrande](#) den 6 december där man välkomnar InvestEU programmet men trycker på att regional sammanhållning måste vara en prioritering, för att öka investeringarna på lokal nivå där det behövs som mest. Europaparlamentet antog sin [position](#) den 16 januari 2019, där man önskade att budgetgaranten skulle ökas till 40,8 miljarder euro samt tydligare och nya mål som t.ex. ett ökat fokus på sysselsättning och måluppfyllelse av Parisavtalet. Man framhåller också en önskan om att kommissionen skall rapportera om InvestEU programmets effekt

och förfarande till Europaparlamentet och Rådet årligen, för att säkerställa möjligheter till ansvarsutkrävande för Eus invånare. Rådet diskuterade förslaget den 22 januari.

Erasmus+ - programmet för utbildning, ungdom och idrott

[Erasmusprogrammet](#) är en av de stora vinnarna i förslaget till nästa långtidsbudget då kommissionen föreslår en fördubbling av programmets budget från 14,7 miljarder euro till 30 miljarder euro. Av detta går 25,9 miljarder euro till utbildning, 3,1 miljarder euro till ungdomsfrågor och 0,550 miljarder euro till idrott. Förhoppningen är att den ökade budgeten ska leda att 12 miljoner människor kan dra nytta av programmets möjligheter, jämfört med 4 miljoner människor i den innevarande programperioden.

Det nya förslaget till Erasmus innehåller i princip inga nyheter utan fortsätter att omfatta skolor, yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning - ungdom och idrott. Men några nyheter finns. Det ska till exempel bli lättare för små organisationer och gräsrotsorganisationer att få tillgång till programmet för att öka möjligheterna för människor från missgynnade grupper att delta. Även mobilitet och samarbete med länder utanför EU stärks. Det nya initiativet DiscoverEU kommer också ingå i Erasmus. Genom DiscoverEU får 18-åringar från EU:s medlemsstater möjlighet att gratis ta del av Interrail-pass för att resa runt och upptäcka Europa.

Kommissionens lagförslag publicerades i maj. De relevanta utskotten i Europaparlamentet inkom med ett rapportutkast till utskottet för kultur och utbildning (CULT) den 22 oktober med ändringsdeadline den 13 november. Röstningen i utskotten planeras ske under januari eller februari 2019.

Den 26 november rådet antog en [partiell allmän riktlinje](#) rörande Erasmus +-, som kommer användas som stöd i förhandlingarna med parlamentet.

Ett program för ett digitalt Europa (Digital Europe)

EU-kommissionen har presenterat ett helt nytt program för ett [digitalt Europa](#) med investeringar på 9,2 miljarder euro. EU-kommissionen föreslår därmed att EU:s strategiska digitala kapacitet ska utvecklas och stärkas. Kommissionens förslag är inriktat på fem områden som bygger på åtgärdsplaner och strategier som har presenterats inom ramen för strategin för en inre digital marknad:

- Högpresterande datorsystem: 2,7 miljarder euro ska gå till projekt för att utveckla och stärka användningen av superdatorer och databehandling i Europa något som är avgörande för utvecklingen på många områden – alltifrån hälso- och sjukvård till förnybar energi, bilsäkerhet och cybersäkerhet.
- Artificiell intelligens: 2,5 miljarder euro ska bidra till att sprida artificiella intelligens (AI) i hela EU:s ekonomi och i det europeiska samhället. Syftet är att öka investeringarna och maximalt utnyttja AI, samtidigt som hänsyn också tas till de samhällsekonomiska förändringar som AI för med sig, och att se till att det finns lämpliga etiska och rättsliga ramar.
- Cybersäkerhet och förtroende: 2 miljarder euro ska investeras i skyddet av EU:s digitala ekonomi genom att cyberförsvaret stärks och EU:s cybersäkerhetsbransch främjas, genom att medel går till den senaste utrustningen och infrastrukturen för cybersäkerhet och genom att stöd lämnas till utveckling av den kompetens och de kunskaper som behövs.

- Avancerad digital kompetens: 700 miljoner euro ska se till att dagens och morgondagens arbetstagare har möjlighet att skaffa avancerad digital kompetens med hjälp av kortvariga och längre kurser och arbetsplatspraktik, oavsett i vilket medlemsland de är bosatta.
- Bred användning av digital teknik i hela ekonomin och samhället: 1,3 miljarder euro ska gå till den digitala omvandlingen av offentlig förvaltning och offentliga tjänster och till att skapa EU-övergripande driftskompatibilitet och underlätta tillgången till teknik och kunskap för alla företag, särskilt för de små och medelstora företagen. Det ska finnas ett nätverk av digitala innovationsknutpunkter med största möjliga geografiska täckning i hela Europa.

Digitaliseringsfrågorna är också viktiga i en rad andra program som CEF, ERUF, Horisont Europe, InvestEU och ESF+.

Regionkommitténs [yttrande](#) antogs den 5 december. Man välkomnar programmet men lyfter fram vikten av de lokala och regionala myndigheternas roll vid implementering, och menar på att vid etableringen av nätverket för digitala innovationsknutpunkter är det viktigt att ha en god spridning mellan regionerna. Man önskar också se en snabb standardisering av 5G nätverk för att binda ihop Europa. Enligt Markku Markkula (FI/EPP), som är rapportör för regionkommitténs yttrande, behövs regioner och städer som pionjärer för Digital Europe programmet.

Rådet antog en [partiell allmän riktlinje](#) den 4 december. Europaparlamentet antog sin [position](#) den 13e december, där man trycker på nödvändigheten i att stötta små- och medelstora företag samt tillhandahållande av relevanta utbildningsprogram. Vad gäller de europeiska digitala innovationsknutpunkter (European Digital Innovation Hubs, EDIH) så önskar man etablera en knutpunkt per medlemsstat under första året. Rapporten trycker också på vikten av att skapa en mer jämställd IKT sektor.

(uppdaterad januari 2019)

3. TEN-T investeringar

Kommissionen har under mandatperioden presenterat tre lagstiftningspaket för mobilitet med konkreta åtgärder för modernisering av transporter. Syftet med paketen har varit att göra transporten säkrare, mer tillgänglig och renare, samtidigt som den europeiska konkurrenskraften stärks och bidra till skapandet av arbetstillfällen. Det transeuropeiska nätverket (TEN-T) ingår i transportpolitiken och syftar till att utveckla ett europeiskt nätverk av vägar, järnvägslinjer, inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, flygplatser och järnvägar. Den består av två lager, det övergripande nätverket (omfattar alla europeiska regioner, bör vara färdig 2050) och stomnätet (viktigaste förbindelserna borde vara färdiga före 2030). De nuvarande allmänna riktlinjerna för utvecklingen av TEN-T fastställdes genom [förordning nr 1315/2013](#) och stöds av ett särskilt finansiellt instrument, Connecting Europe Facility (CEF) som beskrivs ovan i kapitel 2.2.

Samtidigt som genomförandet av TEN-T har påbörjats, har stora utmaningarna i komplexa administrativa förfaranden identifierats. Implementeringsproblemen är kopplade till gränsöverskridande tillståndsgivningsprocedurer och osäkerhet i samband med vilken lagstiftning som ska tillämpas, vilket leder till förseningar och ökade kostnader. Med den [föreslagna förordningen](#) vill kommissionen påskynda genomförandet av det transeuropeiska transportnätet, minska de förseningar som uppstår i infrastrukturprojekt, underlätta deltagandet för privata investerare och klargöra reglerna för offentliga samråd.

TEN-T-projekt av gemensamt intresse föreslås få prioriterad status (snabbare förfaranden). För att integrera de olika tillståndstilldelningsförfarandena ska godkännandet av TEN-T-projekt endast hanteras av en enda myndighet som kommer att fungera som en kontaktväg för projektansvariga och investerare, istället för att kontakter ska ske med alla olika myndigheter. För att bättre samordna tillståndsp procedurer över gränserna föreslås att samordningen stärks och offentlig upphandling för gränsöverskridande projekt ska enbart behöva följa ett bestämt lands lagstiftning när projektet utförs i flera länder. Det sätter en gräns på högst tre år för hela tillståndsförfarandet.

I juli utsågs Dominique Riquet (ALDE) till rapportör i transportutskottet, i september presenterade han sitt [utkast](#) till rapport, som innehöll förslag till ytterligare förkortade processer. Enligt Europaparlamentets planering beslut fattas den 13 februari 2019, för att sedan kunna inleda förhandlingar med rådet. Göteborgs har inte antagit någon position för påverkan och GEO har därför flyttat TEN-T-förslaget från påverkan till bevakning.

Regionkommitténs [rapport](#) planeras att antas på plenariemötet i februari 2019, denna lyfter särskilt de lokala och regionala myndigheternas roll.

(uppdaterad januari 2019)

4. Paketet om energiunionen

4.1. Renewable Energy Directive (RED II)

I syfte att upprätta gemensamma riktlinjer för alla medlemsländer, med det målet att förnybara energikällor ska stå för 20 procent, och specifikt 10 procent av energin inom transportsektorn senast år 2020, så finns direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (direktiv 2009/28/EG). Direktivet skapar en ram för användningen av förnybar energi i EU med syfte att begränsa utsläppen av växthusgaser och främja renare transporter. Förnybara energikällor omfattar energi från icke-fossila energikällor, som vindkraft, solenergi, geotermisk energi, vattenkraft, biomassa och gas från avloppsreningsverk (t.ex. metan). Direktivet om främjande av förnybara energikällor bidrar till ett av 20-20-20-målen i EU:s klimat- och energipaket för 2020.

År 2014 antogs en klimat- och energipolitisk ram för perioden 2020–2030. Enligt ramen ska 27 procent av EU:s energi komma från förnybara energikällor till 2030. EU-kommissionen la i november 2016 fram ett förslag om ett nytt direktiv för förnybar energi (REDII). Som en del i detta direktiv ingår hållbarhetskriterier för bioenergi för 2030 med förslag till hållbar användning, dvs. de kriterier som fastställer ett säkert användande av biobränslen och biovätskor och syftar till att minska koldioxidutsläpp och skydda den biologiska mångfalden.

RED II presenterades inom ramen för åtgärds paketet *Ren energi för alla i Europa* tillsammans med förslagen om ett reviderat direktiv rörande energieffektivitet, och ett reviderat direktiv om byggnaders energiprestanda. De tre förslagen har många överlappningar och har delvis förhandlats parallellt. I sitt påverkansarbete har staden därav behandlat direktiven i en gemensam position.

Stadens position togs fram med hjälp av en arbetsgrupp på tjänstemannanivå. I gruppen ingick SLK, GEO, Framtiden AB, Göteborg Energi, Göteborgs Bostads AB, Miljöförvaltningen och Lokalförvaltningen. Kommunstyrelsen hanterade ärendet (Diarienummer 0557/17) den 29 mars 2017. Baserat på positionen togs konkreta ändringsförslag fram som gav förslag på förändringar i artiklar.

Under 2017 förhandlades direktivet i Europaparlamentet och rådet. Under våren 2018 påbörjades så kallade trilogförhandlingar, och i juni antogs ett preliminärt beslut.

I slutet av november togs de sista formella steget för REDII. Det nya direktivet innebär att 32% av energin i EU ska komma från förnybara källor 2030. Användningen av förnybar energi i transportsektorn ska påskyndas genom att bränsleleverantörer måste se till att minst 14 % av energin för transporter kommer från förnybara källor. Konventionella biodrivmedel med hög risk för en indirekt ändring av markanvändningen ska vara utfasade 2030. Spillvärmens fortsätter ha en stark roll i direktivet och tredjepartstillträdet till fjärrvärmesystemet fortsätter att villkoras.

Direktivet ska nu publiceras i EU:s officiella tidning innan implementeringen i nationell lagstiftning kan påbörjas.

(uppdaterad januari 2019)

4.2. Energieffektiviseringsdirektivet (EED)

Energieffektivitet är en av de fem prioriteringarna inom åtgärds paketet för en energiunion som antogs i februari 2015. Åtgärds paketet betonar att det är nödvändigt att i grunden ompröva energieffektivitet och behandla det som en energiresurs.

I 2012 års direktiv om energieffektivitet (direktiv 2012/27/EU) finns en rad bindande åtgärder för att hjälpa EU att nå sitt energieffektivitetsmål på 20 procent fram till 2020. Enligt direktivet ska alla EU-länder använda energi mer effektivt i alla stadier av energikedjan, från produktion till dess slutliga konsumtion.

I det [förslag](#) som EU-kommissionen presenterade i november 2016 föreslogs en del ändringar i det tidigare direktivet, bland annat att höja de bindande energieffektivitetsmålen till 30 procent, för att nå EU:s klimat- och energimål för 2030. Det nya förslaget behandlar därmed de artiklar i det tidigare direktivet som är i behov av uppdatering för att det ska vara möjligt att nå de nya målen.

Förslaget om EED presenterade inom ramen för åtgärds paketet *Ren energi för alla i Europa* tillsammans med förslagen om ett reviderat direktiv om förnybar energi och ett reviderat direktiv om byggnaders energiprestanda. De tre förslagen har många överlappningar och har delvis förhandlats parallellt. I sitt påverkansarbete har staden därav behandlat direktiven i en gemensam position.

Stadens position togs fram med hjälp av en arbetsgrupp på tjänstemannanivå som inrättades av SLK. I gruppen ingick GEO, Framtiden AB, Göteborg Energi, Göteborgs Bostads AB, Miljöförvaltningen och Lokalförvaltningen. Kommunstyrelsen hanterade ärendet (diarienummer 0557/17) den 29 mars 2017 och tog beslut om Göteborgs position. Baserat på positions papperet togs också konkreta ändringsförslag fram som ger förslag på förändringar på artikelnivå.

Under hösten 2017 förhandlades direktivet intensivt i Europaparlamentet och i rådet för att nå fram till sina respektive förhandlingsmandat. Under våren 2018 påbörjades så kallade triloförhandlingar mellan Europaparlamentet. Ett preliminärt beslut i förhandlingarna togs i juni och i november togs de sista formella stegen för att anta direktivet. Många delar av Stadens position finns med i det [nya direktivet](#):

- Kravet på individuell mätning och debitering av termisk energi i flerbostadshus med varmhya försvagas genom en skrivning om att det ska vara tekniskt genomförbart och gynna konsumenten.
- Sammanblandningen av energieffektivisering och förnybarenergi tas bort
- energieffektivitetsmål på minst 32,5 % för 2030

Den slutgiltiga rättsakten ska nu publiceras i EU:s officiella tidning och implementeringsprocessen på medlemsstatsnivå kan påbörjas.

(Uppdaterad januari 2019)

4.3. Direktivet för byggnaders energiprestanda (EPBD)

Byggnader står för 40 procent av energiförbrukningen och 36 procent av CO₂-utsläppen inom EU. Direktivet om byggnaders energiprestanda ([2010/31/EU](#)) som antogs 2010 är tillsammans med direktivet för energieffektivisering EU:s främsta lagstiftning när det gäller att minska energiförbrukningen i byggnader.

2014 antogs en klimat- och energipolitisk ram för perioden 2020–2030. Enligt ramen ska energibesparingar på åtminstone 27 procent uppnås på EU-nivå fram till 2030 jämfört med 2007 års prognoser. Det direktiv som antogs 2010 bidrar till de energieffektiviseringsmål som finns fram till 2020. För att anpassa direktivet till målen för 2030 genomför EU-kommissionen nu en översyn av direktivet och ett förslag på en reviderad version presenterades i november 2016.

I samband med att förslaget om det nya direktivet om byggnaders energiprestanda presenteras, lade EU-kommissionen också fram ett förslag om Smart Financing for Smart Building Initiative. Syftet med initiativet är att göra befintliga byggnader mer energieffektiva och underlätta tillgången till finansiering för investeringar.

I december 2017 kom Rådet, Europaparlamentet och EU-kommissionen fram till en preliminär överenskommelse. I maj 2018 undertecknades den slutgiltiga rättsakten och publicerades i EU:s officiella tidning under benämning ([EU](#)) 2018/844. Från och med 9 juli 2018 har medlemsländerna 20 månader på sig att införliva direktivet i nationell lagstiftning.

Det nya direktivet främjar bland annat kostnadseffektivt renoveringsarbete, introducerar en smarthetsindikator för byggnader, förenklar inspektionerna av värme- och luftkonditioneringsystem och främjar elektromobilitet genom att skapa ramar för parkeringsplatser för elbilar.

Göteborgs påverkansarbete

Förslaget om EPBD presenterade inom ramen för åtgärds paketet *Ren energi för alla i Europa* tillsammans med förslagen om ett reviderat direktiv om energieffektivitet, ett reviderat direktiv om förnybar energi. De tre förslagen har många överlappningar och har delvis förhandlats parallellt. I sitt påverkansarbete har staden därav behandlat direktiven i en gemensam position.

Stadens position togs fram med hjälp av en arbetsgrupp på tjänstemannanivå som inrättades av SLK. I gruppen ingick GEO, Framtiden AB, Göteborg Energi, Göteborgs Bostads AB, Miljöförvaltningen och Lokalförvaltningen Kommunstyrelsen hanterade ärendet (Diarienummer 0557/17) den 29 mars 2017 och tog beslut om Göteborgs position.

Baserat på positions papperet togs konkreta ändringsförslag fram som ger förslag på förändringar på artikelnivå. I ändringsförslagen för EPBD ställde sig staden bland annat i viss mån frågande till den detaljreglering som fanns i förslaget kopplat till krav på laddplatser för eldrivna fordon. Ett krav som också mjukades upp i den slutgiltiga versionen av direktivet.
(uppdaterad augusti 2018)

II. Faktablad – Initiativ att bevaka

1. Strategin för den digitala inre marknaden - Översyn av direktiv 2003/98/EG

EU:s strategi för en digital inre marknad

Digitalisering påverkar större delar av dagens samhälle och därför betraktas en digital strategi som nödvändig för att stimulera innovation och stärka Europas tillväxt och konkurrenskraft. Genom 2020-strategin införde EU-kommissionen en ”digital agenda för Europa” som ett av de sju flaggskeppsinitiativen. Man erkände därmed att användningen av informations- och kommunikationsteknik (IKT) kommer att spela en avgörande roll för att kunna uppnå EU:s mål till 2020. EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker uttryckte i början av sin mandatperiod en vilja att förbättra användningen av IKT och digitala möjligheter för att kunna uppnå en mer sammankopplad digital inre marknad.

I maj 2015 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om kommande åtgärder i form av [en strategi för en digital inre marknad i Europa](#). Strategin, som består av 16 nyckelinitiativ indelade under tre övergripande pelare, syftar till att få EU:s inre marknad att fungera väl i en alltmer uppkopplad och digital ekonomi, och den innehåller både lagstiftande och icke lagstiftande förslag. De tre övergripande områdena som står i fokus i kommissionens strategi är [tillgänglighet](#), [rätt förutsättningar](#) samt [ekonomi och samhälle](#). För att förverkliga den europeiska digitala inre marknaden har kommissionen föreslagit ett antal initiativ och åtgärder under varje pelare.

EU-kommissionens strategi för den digitala inre marknaden sågs över i maj 2017 genom [meddelandet A Connected Digital Single Market for All](#). I denna halvtidsöversyn presenterades de 35 lagstiftningsförslag och politiska initiativ som lagts fram och kommissionen har fastställt tre huvudområden där ytterligare åtgärder behövdes på EU-nivå, nämligen att vidareutveckla den **europeiska dataekonomin** till dess fulla potential, skydda Europas tillgångar genom att ta itu med **utmaningar på området IT-säkerhet**, samt främja **molnbaserade Online plattformar** som ansvarstagande aktörer i ett rättvist internetekosystem.

I juni 2018, kom institutionerna överens om [EU:s uppdaterade telekomregler](#) för att främja investeringar i höghastighets- och kvalitetsnät, vilket har avgörande betydelse för ett fullt utnyttjande av den digitala ekonomin och det digitala samhället.

Översyn av Direktivet om återanvändning av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet)

Direktivet från 2003 om återanvändning av information från den offentliga sektorn är ett kärnelement i den europeiska strategin för att öppna upp statliga data. Den granskades i juli 2013 för att uppmuntra medlemsstaterna och offentliga aktörer att göra så mycket material som möjligt tillgänglig för återanvändning för att främja insyn, data-baserad innovation och rättvis konkurrens. Kommissionen har genomfört ett offentligt samråd mellan den 12 september 2017 och den 12 december 2017 för att utvärdera genomförandet av PSI-direktivet och få feedback om hur man förbättrar tillgängligheten och återanvändningen av offentlig och offentligt finansierad data samt om tillgång till privatägt data av allmänt intresse.

Den 25 april 2018 presenterade kommissionen ett lagstiftningsförslag för att se över PSI-direktivet. Syftet med förslaget är att stärka EU:s datadrivna ekonomi genom att öka den mängd uppgifter från

den offentliga sektorn som kan återanvändas och därmed ge rättvis konkurrens och verka för gränsöverskridande innovation som bygger på data. Revideringen syftar också till att stärka ställningen för små och medelstora företag genom att ta bort marknadsbarriärer för att återanvända information från den offentliga sektorn för kommersiella ändamål.

Granskningen identifierade bland annat följande tre hinder:

- data som genereras av allmännyttiga tjänster, transport och offentligt finansierad forskning har enorm återanvändningspotential, men omfattas inte av gällande regler, även om mycket av denna forskning helt eller delvis finansieras av offentliga medel,
- tillgång i realtid till information från den offentliga sektorn är sällsynt. Detta förhindrar utvecklingen av produkter och tjänster med hjälp av realtidsinformation, som meteorologiska och transportappar.
- Återanvändningen av PSI-data kan vara mycket dyr, beroende på vilken offentlig institution som erbjuder den.

I Europeiska rådets slutsatser från den 25 och 26 juni 2015 och från den 15 december 2016 uppmanade Rådet till åtgärder för att säkerställa det fria flödet av uppgifter. Liknande samtal kom från det estniska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd i sitt visionspapper om fri rörlighet för data.

I sin resolution om EU:s handlingsplan för e-förvaltning 2016–2020 av den 16 maj 2017 har Europaparlamentet betonat vikten av att "öppna uppgifter" görs tillgängliga och uppmanar de offentliga förvaltningarna att göra så mycket information tillgänglig som möjligt.

Inom Europaparlamentet har ärendet tilldelats utskottet för industrifrågor (ITRE), (rapporteur Neoklis Sylikiotis, GUE / NGL, Cypern). Den 10 juli 2018 la kommissionen fram förslaget till ITRE utskottet. 12 september presenterades ITRE utskottets [förslag till betänkande](#). Generellt sett anser parlamentet att det är medlemsländernas ansvar att se till att data och handlingar som omfattas av direktivet ska kunna användas för kommersiella eller icke kommersiella ändamål och bör vara "open by design and by default" samtidigt som säkerhet och allmänt intresse tas i hänsyn till.

Vid ministerrådet för transport, telekommunikation och energi den 8 juni 2018 höll ministrarna en politisk debatt om förslaget kring en rad frågor som utarbetats av ordförandeskapet i ett [bakgrundsdocument](#). [Under debatten](#) kom ministrarna överens om att Europas konkurrenskraft krävde att offentlig data skulle vara tillgängliga eftersom det är en viktig resurs för innovation och databaserad teknik, särskilt för tillämpningar av artificiell intelligens, vilket kräver stora mängder högkvalitativa data.

(Uppdaterad januari 2019)

2. Migrationsagendan

Genomförandet av den europeiska migrationsagendan

Den 13 maj 2015 lade EU-kommissionen fram en europeisk migrationsagenda, med övergripande förslag för att förbättra hanteringen av alla aspekter av migration. Tre paket för genomförandet av agendan antogs redan den 27 maj, den 9 september och den 15 december 2015. I linje med genomförandet av den europeiska migrationsagendan så ingicks avtal med Turkiet den 29 november 2015. Avtalet ämnade att förbättra stödet för flyktingar och minska den irreguljära migrationen.

Under 2015 inledde EU-kommissionen en översyn av Dublinförordningen. Resultatet av denna översyn släpptes i mars 2016 och översynen identifierade en del brister. Utifrån dessa presenterade EU-kommissionen i maj 2016 ett förslag om en reformering av det gemensamma europeiska asylsystemet. Det nya förslaget bygger på ett mer transparent system med högre effektivitet och har namnet Dublin IV. Syftet med förslaget till reform av Dublinförordningen är att minska de sekundära förflyttningarna inom unionen. Detta genom att etablera vilken medlemsstat som ska ansvara för prövning av en asylansökan och att snabbt ge tillgång för den enskilde till asylprocessen. Man vill också skapa bättre och rättvisare fördelning av ansvaret mellan medlemsländerna genom att införa en ny typ av fördelningsmekanism som ska kunna sättas in i nödsituationer. EU-kommissionen vill också öka efterlevnaden, genom hårdare sanktioner om dessa inte efterföljs. Man vill också i högre grad säkra asylsökandes intressen och rättigheter. Slutligen så innefattar förslaget också en typ av rättvisemekanism, baserad på solidaritet. Större fokus läggs på vikten av att inrätta ett mer rättvist fördelningssystem.

EU-kommissionen återoppar förstalandsprincipen, vilket i praktiken innebär att EU:s gränsländer får ta emot en majoritet av ansökningarna. Dock skall gränsländerna, enligt EU-kommissionens förslag, avlastas med hjälp av ett omfördelningssystem. Denna modell utgår ifrån att när ett land tagit emot mer än den genomsnittliga andelen asylsökande så går ansvaret över till ett annat land.

Beräkningsmodellen inkluderar och tar i sin tur hänsyn till faktorer som medlemsländernas ekonomier, befolkningsantal och antalet mottaganden. Parlamentets förslag, som kom i oktober 2017, är istället att omfördela de som söker asyl mellan EU:s olika länder, oberoende av inreseland eller i vilket land asylansökan lämnats. Rådet har ännu inte nått konsensus, då flera av medlemsländerna motsätter sig förslaget om obligatorisk omfördelning, men diskussionerna har till stor del utgått ifrån EU-kommissionens förslag och värden som solidaritet och ansvar.

EU-kommissionen publicerade den 12 april 2017 ett meddelande om skydd för migrerande barn, vilket var en uppföljning på den handlingsplan för ensamkommande flyktingbarn som togs fram för perioden 2010–2014. EU-kommissionen menar att man gjort framsteg enligt handlingsplanen och att medlemsländerna nu innehar en god kunskap rörande skydd av migrerande barn. I meddelandet redogörs det också för ett antal nyckelåtgärder som syftar till att skapa goda förutsättningar för barnen, samt om behovet av samordnad uppföljning från EU till lokal nivå av dessa nyckelåtgärder. På så sätt vill man främja tryggheten för barn på flykt. EU-kommissionen kommer att bistå medlemsländerna i arbetet med skydd för barn som migrerar genom att erbjuda rådgivning, upplärning, support samt finansiering.

Den 16 maj 2018 publicerade EU-kommissionen ett meddelande om de framsteg som gjorts med implementeringen av migrationsagendan. Kommissionen menar på att samarbetet mellan

medlemsländerna har lett till positiva resultat, men att situationen försvårats i samband med fortsatt högt migrationstryck och nya migrationsrutter som uppstått längs västra Balkan. De nya utmaningarna kräver därför ökade resurser och nya lösningar, varpå EU-kommissionen uppmanar medlemsländerna till ett gemensamt agerande, i en anda av solidaritet och ansvar. Rapporten identifierar i sin tur potentiella lösningar i form av stärkt gränskontroll och ökade resurser till europeiska gräns- och kustbevakningen, med avseende på utrustning, bemanning och finansiering. I dagsläget är resurserna så pass otillräckliga att mindre än hälften av behoven tillgodoses. EU-kommissionen hänvisar därför, i sin rapport från den 16 maj 2018, till sin proposition om den kommande långtidsbudgeten, som är tänkt att täcka kostnaderna för ökade gränskontroller och kustbevakningar.

Förhandlingarna

Följande [lagförslag](#) presenterades i april 2016:

- Förslag till förordning om reform av Dublinsystemet
- Förslag till förordning om ändring av Eurodac
- Förslag till förordning om inrättande av en EU-asylbyrå som ska ersätta Europeiska byrån för stöd till asylfrågor (EASO)
- Ett förslag till ny förordning som ersätter direktivet om asylprocedurer
- Ett förslag till ny förordning som ersätter kvalifikationsdirektivet.
- Föreslagna riktade modifieringar av direktivet om mottagningsvillkor
- EU-ram för vidarebosättning

För en majoritet av förslagen är förhandlingarna i stort sett klara, men för två av förslagen: reform av Dublinsystemet, och direktivet om asylprocedurer har förhandlingarna kört fast. De flesta medlemsländer är överens om att den sekundära förflyttningen måste upphöra, men när det gäller omfördelningsmekanismen är bilden mer splittrad. Europaparlamentet har presenterat sitt förhandlingsmandat, men i rådet har man ännu inte nått en kompromiss.

Förslaget till asylprocedurförordning syftar till att etablera ett enhetligt förfarande för internationellt skydd som är effektivt, rättvist och balanserat. Syftet är att minska incitamenten för asylsökande att ta sig till andra medlemsländer. Även här har parlamentet sitt förhandlingsmandat färdigt. I rådet finns ännu stor oenighet kring bland annat definitioner av "säkert tredjeland" och kring utökade begränsningar av rörelsefriheten för asylsökande inom en medlemsstat

(uppdaterad januari 2019)

3. Initiativet för ett "Single Maritime Window"

Initiativet ingår i det tredje och sista mobilitetspaketet "Europa på väg" som presenterades den 17 maj 2018. Sjötransportoperatörer ställs inför ett stort antal rättsligt grundade rapporteringskrav varje gång ett fartyg ankommer till eller avgår från en hamn (hamnanlopp). Rapporteringskraven är inte harmoniserade, varken mellan olika behörighetsområden inom medlemsstater eller mellan medlemsstater, vilket innebär att en tung administrativ börda läggs på operatörerna. I EU görs över två miljoner hamnanlopp om året. Personal inom sjöfartssektorn ägnar för närvarande omkring 4,6 miljoner timmar om året åt rapportering.

Genom förslaget om en ny europeisk enda kontaktpunkt för sjötransport "maritime single window" samlas all rapportering i samband med hamnanlopp på ett samordnat och harmoniserat sätt. Detta kommer i sin tur också att förbättra interoperabiliteten och sammanlänkningen mellan systemen, vilket gör det möjligt att dela och återanvända uppgifter på ett mer effektivt sätt, beroende på vad som är lämpligt.

Brysselkontoret bjöd in två representanter för Göteborgs hamn och ansvarig på kommissionen till en workshop om förslaget den 25 maj. Hamnen hade möjlighet att ställa frågor om förslaget och presentera sina farhågor och börja planera eventuellt påverkansarbete på ett tidigt stadium.

Göteborgs Stad har inte haft en position i ärendet och GEO har inte bedrivit någon intressebevakning gentemot Europaparlamentet. Utkast till betänkande presenterades 15 oktober och ändringsförslagen 20 november. Ärendet behandlades i transportutskottet den 10 januari, och innehöll tio kompromisser kring ändringsförslag på kommissionens text som alla politiska grupper var eniga om. Omröstning i plenum är försenat från januari till februari/mars, men ambitionen är att snabbt komma överens i trilog och fatta beslut innan mandatperioden är över.

(Uppdaterat januari 2019)

4. Reflektionspapper "Towards a Sustainable Europe by 2030, on the follow-up to the UN Sustainable Development Goals, including on the Paris Agreement on Climate Change"

Agenda 2030 - de globala målen

I september 2015 enades FN:s medlemsländer om Agenda 2030, som innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals, SDG) som man vill lyckas uppnå innan 2030.

Målen syftar bland annat till att utrota fattigdom, säkerställa att de mänskliga rättigheterna förverkligas för alla, samt att skydda vår planet och våra naturresurser. Man vill uppnå hållbar utveckling inom vitt skilda områden, så som energi, vatten, hälsa, utbildning, jämlikhet, bostäder, infrastruktur och rättssäkerhet. Många av områdena går dock in i varandra och för att lyckas nå ett av målen krävs att man hanterar utmaningar även inom de angränsande målen. För att lyckas uppfylla de mål som satts upp krävs att både offentliga aktörer, företag, civilsamhället och enskilda medborgare samarbetar för att se till att lämna en bättre värld åt kommande generationer.

Agenda 2030 tar över efter den tidigare Millenniedeklarationen och de tillhörande Milleniemålen.

EU och de globala målen

I november 2016 publicerade EU-kommissionen ett meddelande om hållbar utveckling och EU:s genomförande av Agenda 2030. Dokumenten förklarar bland annat hur kommissionens tio politiska prioriteringar bidrar till genomförandet av agendan och hur EU ska uppnå de globala målen.

EU vill implementera Agenda 2030 i två parallella processer. Dels genom att föra in de globala målen i sina nuvarande prioriteringar och policyförslag, och dels genom att implementera dem i nästa långtidsbudget som skall gälla efter 2020. Genom att de appliceras i den kommande långtidsbudgeten hoppas EU-kommissionen att de blir vägledande för EU:s dagliga arbete, samt att det bidrar till att engagera samtliga medlemsstater och andra intressenter att arbeta för att de globala målen ska uppfyllas i tid.

Som ett svar på meddelanden antog rådet i juni 2017 rådslutsatser. Slutsatserna upprepar EU:s starka engagemang att fullt ut genomföra 2030-agendan. De uppmanade också EU-kommissionen att innan mitten av 2018 utarbeta en genomförandestrategi med tidsplaner, mål och konkreta åtgärder för att genomföra agendan i alla EU:s politikområden.

I mars 2018 presenterades den så kallade flerpartsplattformen (se information nedan) en rapport om hur EU kan integrera de globala målen i nästa budgetförslag.

Tanken var att kommissionen i slutet av året skulle anta ett reflektionspapper eller diskussionsunderlag "Mot ett hållbart Europa 2030, om uppföljningen av FN:s mål för hållbar utveckling, inklusive Parisavtalet om klimatförändringar" för att ta itu med möjliga sätt för att fortsatt integrera de globala i EU:s beslutsfattande. Detta kommer ske under första kvartalet 2019.

EU-kommissionens flerpartsplattform för uppföljningen av de globala målen

En del i EU:s arbete för att implementera de globala målen har varit att skapa en flerpartsplattform för uppföljningen av FN:s globala mål.

Plattformen leds av EU-kommissionens förste vice ordförande Frans Timmermans och består av 30 representanter från akademi, intresseorganisationer, företag, civilsamhälle, Regionkommittén och Ekonomiska och Sociala kommittén. Plattformens syfte är att stödja och ge råd till EU-kommissionen om hur den kan genomföra de globala målen på EU-nivå men även utveckla strategier på lokal, nationell och internationell nivå.

Inom flerpartsplattformen sammanförs en blandad grupp sakkunniga med olika bakgrund och olika kunskaper. Plattformen kompletterar därmed den sakkunskap som finns inom EU-kommissionen och utgör ett forum för utbyte av bästa praxis på lokal, regional, nationell nivå och EU-nivå. Eurocities och CEMR som båda sitter med i plattformen, föreslog utvecklingen av en undergrupp för leveransen av målen på lokal och regional nivå.

Under 2018 har flerpartsplattformen med representanter från akademi, intresseorganisationer, företag och civilsamhälle, och under ledning av kommissionen, tagit fram ett dokument med synpunkter om ett hållbart EU 2030. Synpunkterna är ett bidrag till kommissionens diskussionsunderlag. I [dokumentet](#) påminner plattformen om åtagandena i Agenda 2030 och Parisavtalet. Man anser att en hållbar Europa 2030-strategi måste tas fram för att efterträda EU2020-strategin. Dokumentet innehåller också idéer för politikområden som är avgörande för att målen om hållbar utveckling ska kunna nås, bland annat om social inkludering, hållbar konsumtion och produktion, klimat och energi.

European Sustainability Award

Under 2018 lanserade Europeiska kommissionen för första gången ett europeiskt hållbarhetspris för att belöna europeiska människors, företag och organisationers ansträngningar och kreativitet (European Sustainability Award). Ambitionen med utmärkelse är att uppmärksamma samt sprida inspirerande och konkreta lösningar och möjligheter som bidrar till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling.

(uppdaterat januari 2019)

5. EFSI 2.0

Den europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI) är hörnstenen i investeringsplanen för Europa och den mest kända delen av "Junckerplanen". Det är ett gemensamt initiativ från Europeiska kommissionen och europeiska investeringsbanken (EIB) som syftar till att hjälpa till att övervinna det nuvarande investeringsgapet i EU genom att stödja strategiskt viktiga projekt i hela EU och mobilisera privata investeringar. EFSI inrättades för en inledande period på tre år (2015–2018), i syfte att mobilisera minst 315 miljarder euro i investeringar med bidrag från den privata sektorn. 2017 hade EFSI-finansiering nått 62% av investeringsmålet på 315 miljarder euro (främst inom strategisk infrastruktur, t.ex. digital, transport och energi, samt till stöd för forskning, utveckling och innovation, mindre företag och småföretag).

Den 14 september 2016 föreslog kommissionen att EFSI skulle förlängas till och med den 31 december 2020 och att en så kallad "European Investment Advisory Hub" skulle inrättas. I det nya förslaget för "EFSI 2.0" ökar EU-garantin från 16 till 26 miljarder euro och EIB:s kapital från 5 till 7,5 miljarder euro, vilket enligt beräkningarna ska mobilisera privata och offentliga investeringar på 500 miljarder euro under perioden fram till 2020.

EFSI 2.0 fokuserar på:

- Hållbarhet: Kommissionen betonade vikten av hållbarhet genom att bland annat koppla EFSI till fler gränsöverskridande och hållbara projekt, såsom de mål som uppstår genom klimatavtalet COP21.
- förbättrad geografisk täckning och sätt att stärka upptagningen i mindre utvecklade regioner genom exempelvis att göra det enklare att kombinera EFSI med andra källor till EU-finansiering.
- transparens, ökad insyn i investeringsbeslut och styrningsprocesser: Investeringskommittén är skyldig att tydligare förklara sina beslut och motivera varför den anser att en särskild operation bör ges EFSI-stöd. En resultattavla för indikatorer bör offentliggöras för varje operation efter underskrift, med undantag av kommersiellt känslig information.
- förstärkning av den sociala dimensionen med hjälp av ytterligare finansiella instrument.
- att stärka fokus på småskaliga projekt.
- att ge mer teknisk rådgivning och stöd på lokal nivå.

Efter att förslaget gått igenom trilog under 2017, kom Europaparlamentet och Rådet överens om en text. Den överenskomna texten godkändes i utskottet den 23 november 2017 och antogs i plenum den 12 december 2017. Samma dag antogs det av rådet.

(Framtagen augusti 2018 - ingen uppdatering januari 2019)

6. EU:s arbete med rörlighet i städer och hållbara transporter

EU-kommissionen har under mandatperioden gjort en översyn av ett stort antal lagstiftningsakter inom transportområdet. I mars 2016 lade EU-kommissionen fram [ett meddelande om genomförandet av åtagandena från Parisavtalet](#) och i juni 2016 [en europeisk strategi för utsläppssnål rörlighet](#) för att skynda på övergången till en koldioxidsnål kretsloppsekonomi som Europa behöver för att förbli konkurrenskraftigt och samtidigt tillgodose behoven av rörlighet för personer och varor. Strategin fokuserar på tre huvudområden:

1. **Högre effektivitet i transportsystemen** som bland annat innehåller digitala lösningar integrerade i hållbara transportsystem för att göra transporter säkrare, effektivare och mer inkluderande, samt utvidgade möjligheter att ta ut vägavgifter baserade på koldioxidutsläpp.
2. **Öka utsläppssnål och alternativ energi för transport** som bland annat uppmanar medlemsstaterna att utöka nätverk av offentligt tillgängliga laddningsstationer och nya anpassade tankstationer för alternativt bränsle.
3. **Fordon med låga eller inga utsläpp** som understryker vikten av innovativa projekt som leder till innovativa lösningar för fordon och transport.

[Städer](#) är viktiga aktörer för att genomföra denna strategi bland annat genom att skapa incitament för alternativa energikällor, upphandling av fordon med låga utsläpp, investeringar i ren kollektivtrafik och främjande av hållbara transportsätt genom multimodala reseinformationstjänster och cykeldelningstjänster.

Den 31 maj 2017 presenterade EU-kommissionen det första rörlighetspaketet "[Europa på väg](#)". Det paketet omfattade en [mängd initiativ](#) för att göra trafiken säkrare, främja smarta vägavgifter och minska koldioxidutsläppen, luftföroreningarna och belastningen på vägarna. Det handlade också om att minska det administrativa krånglet för företagen samt att bekämpa olagliga anställningar och garantera arbetstagarna rimliga villkor och viloperioder.

Den 8 november 2017 presenterade EU-kommissionen sitt andra paket om ren rörlighet "[Europa på väg: en agenda för en socialt rättvis övergång till ren, konkurrenskraftig och uppkopplad rörlighet för alla](#)". Paketet omfattar: en [handlingsplan och investeringslösningar för en transeuropeisk utbyggnad av infrastruktur för alternativa bränslen](#), direktivet om [rena fordon](#), ändringen av [direktivet om kombinerad transport](#), [batterinitiativet](#), direktivet om [busstransporter](#) och nya [koldioxidnormer för fordon](#).

Göteborg svarade bland annat på Näringsdepartementets remiss kopplat till förslaget om rena fordon. I svaret ställer man sig bland annat negativ till att helt bygga tröskelvärdena för CO₂-utsläpp på "*tank to wheel*" principen. Detta riskerar att hämma utvecklingen av i synnerhet biogas som drivmedel för fordon, då fordon med metangasdrift i dagsläget är dyrare än konventionella alternativ, och marknaden behöver tydliga incitament för investering i fordonsutveckling, drivmedelsproduktion och infrastruktur. Värdena bör i stället baseras på "*Well-to-Wheel*" för att få med fordonets hela livscykel.

Den 17 maj 2018 kom det tredje och sista [paketet "Europa på väg: hållbar mobilitet i EU: säker, uppkopplad och ren."](#) som bland annat innehåller en [strategi för automatiserad rörlighet](#), en [kontaktpunkt för sjötransport \(se ovan\)](#) och ett [förslag om att förenkla för TEN-T projekt \(se ovan\)](#).

(Uppdaterad januari 2019)